

Av. Dr. Çaęla YILMAZ

**MİRAS SÖZLEŞMESİNİN
SONA ERMESİ**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL**

2024

Ağustos 2024

ISBN: 978-975-368-862-8

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılmaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Biricik Annem'e

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	XI
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM I

GENEL OLARAK MİRAS SÖZLEŞMESİ

I. MİRAS SÖZLEŞMESİNİN TANIMI.....	5
II. MİRAS SÖZLEŞMESİNİN KONUSU	10
III. MİRAS SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	12
IV. MİRAS SÖZLEŞMESİNİN ÇEŞİTLERİ	14
A. Olumlu Miras Sözleşmesi - Olumsuz Miras Sözleşmesi (Mirastan Feragat).....	14
1. Olumlu Miras Sözleşmesi	14
a. Mirasçı Atama Sözleşmesi.....	14
b. Belirli Mal Bırakma Sözleşmesi	16
c. Üçüncü Kişi Yararına Miras Sözleşmesi	19
2. Olumsuz Miras Sözleşmesi (Mirastan Feragat)	21
B. Tek Taraflı Miras Sözleşmesi - İki Taraflı Miras Sözleşmesi..	26
C. İvazlı Miras Sözleşmesi - İvazsız Miras Sözleşmesi.....	30

V. MİRAS SÖZLEŞMESİ YAPMA EHLİYETİ.....	32
VI. MİRAS SÖZLEŞMESİNİN TÂBİ OLDUĞU ŞEKİL.....	35
VII. MİRAS SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	40
A. Kesin Hükümsüzlük	43
1. Muvazaa	43
2. Zihni Kayıt	46
3. Latife Beyanı	48
B. İptal Edilebilirlik	49
1. İptal Sebepleri.....	49
a.Ehliyetsizlik	49
b. Şekil Eksikliği.....	54
c. İrade Sakatlığı	55
d. Hukuka ve Ahlaka Aykırılık.....	61
e. Aşırı Yararlanma.....	64
2. İptal Hakkının Kullanılması	66

BÖLÜM II

MİRAS SÖZLEŞMESİNİN KENDİLİĞİNDEN SONA ERMESİ

I. LEHİNE TASARRUF YAPILAN KİMSENİN MİRAS BIRAKANDAN ÖNCE ÖLMESİ.....	70
II. EVLİLİĞİN SONA ERMESİ	78
A. Evliliğin Boşanma Nedeniyle Sona Ermesi	78
B. Evliliğin Butlanına Karar Verilmesi.....	85

III. MİRASTAN YOKSUNLUK SEBEBİ BULUNMASI	86
A. Mirastan Yoksunluk Kavramı	86
B. Mirastan Yoksunluk Sebepleri	92
1. Kasten Ve Hukuka Aykırı Olarak Mirasbırakanı Öldürmek Ya Da Öldürmeye Teşebbüs Etmek	94
2. Kasten ve Hukuka Aykırı Olarak Mirasbırakanı Sürekli Olarak Ölüme Bağlı Tasarruf Yapamayacak Duruma Getirmek.....	100
3. Aldatma, Korkutma Veya Zorlama Yoluyla Mirasbırakanın Ölüme Bağlı Tasarruf Yapmasını Ya Da Onun Ölüme Bağlı Tasarruftan Dönmesini Sağlamak Ya Da Engellemek.....	102
4. Kasten ve Hukuka Aykırı Olarak Bir Ölüme Bağlı Tasarrufu Mirasbırakanın Yeniden Yapamayacağı Bir Durum Ve Zamanda Ortadan Kaldırmak Veya Bozmak	105
5. Eşin Ölümünden Sonra Mirasçının Butlan Davasına Devam Edip Davada Sağ Kalan Eşin İyiniyetli Olmadığının Anlaşılması.....	108
6. Boşanma Davası Devam Ederken Ölen Eşin Mirasçılarının Davaya Devam Edip Davada Davalı Eşin Kusurlu Olduğunun Anlaşılması.....	109
IV. BOZUCU KOŞULUN GERÇEKLEŞMESİ VEYA GECİKTİRİCİ KOŞULUN GERÇEKLEŞMEMESİ.....	110
V. TMK. M.529 UYARINCA MİRASTAN FERAGAT SÖZLEŞMESİNDE LEHİNE FERAGAT EDİLEN KİŞİNİN MİRASÇI OLAMAMASI.....	115
A. Mirastan Feragatin Belli Bir Kişi Lehine Yapılması	115
B. Mirastan Feragatin Belli Bir Kişi Lehine Yapılmaması.....	117

BÖLÜM III
MİRAS SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARIN ANLAŞMASI İLE
SONA ERMESİ

I. GENEL OLARAK	119
II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	121
III. ŞARTLARI.....	123
A. Tarafların Hayatta Olması.....	123
B. Ehliyet	124
C. Şekil.....	125
IV. SONUÇLARI	126
V. SON VERME SÖZLEŞMESİNE SON VERME	128

BÖLÜM IV
MİRAS SÖZLEŞMESİNİN TEK TARAFLI İRADE BEYANI İLE
SONA ERDİRİLMESİ

I. GENEL OLARAK	131
II. MİRAS SÖZLEŞMESİNİ TEK TARAFLI OLARAK SONA ERDİRME YETKİSİ VEREN HALLER.....	132
A. Mirasçılıktan Çıkarma Sebeplerinden Birinin Varlığı Halinde Sona Erdirme.....	133
1. Genel Olarak.....	133
2. Mirasçılıktan Çıkarma Sebepleri.....	145
a. Mirasbırakana Karşı Ağır Bir Suç İşlenmesi	145

b. Mirasbırakana Karşı Aile Hukukundan Doğan Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi	152
3. Mirasçılıktan Çıkarma Sebebiyle Sona Erdirme Hakkını Kullanabilecek Kişi	162
4. Çıkarma Nedeninin Bulunması Gerektiği An	165
5. Ehliyet	166
6. Şekil.....	167
7. Çıkarma Nedenlerinden Birinin Varlığına Dayanan Sona Erdirmenin Sonuçları	170
B. Sağlararası İvaz Borcunun Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Sona Erdirme.....	172
1. Genel Olarak.....	172
2. Sağlararası İvaz Borcunun Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Sona Erdirmenin Şartları.....	178
a. Sona Erdirme Hakkına Sahip Olan Kişi	178
b. Bir Sağlararası İvazın Borçlanılması ve Güvence Gösterilmemiş Olması.....	179
c. Temerrüde Düşülmesi.....	180
3. Sağlararası İvaz Borcunun Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Sona Erdirmenin Sonuçları	183
a. Genel Olarak	183
b. Karşı Tarafın İvazı Yerine Getirmemesi Halinde Mirasbırakanın Seçim Hakkı	185
c. Mirasbırakanın İvazı Yerine Getirmemesi Halinde Karşı Tarafın Sona Erdirme Hakkı	186
d. Seçim Hakkının Kullanılmasının Sonuçları	186
aa. Aynen İfa ile Gecikme Tazminatı Talebi	186

bb. İfadan Vazgeçip İfa Yerine Tazminat Talebi.....	188
cc. Sözleşmeden Dönme	188
C. Mirasbırakanın Miras Sözleşmesine Aykırı Düşen	
Tasarrufları.....	191
1. Genel Olarak.....	191
2. Mirasbırakanın Miras Sözleşmesi ile Bağdaşmayan Ölüme	
Bağlı Tasarrufları	194
3. Mirasbırakanın Miras Sözleşmesi ile Bağdaşmayan	
Sağlararası İvazsız Tasarrufları	200
4. Mirasbırakanın Miras Sözleşmesi ile Bağdaşmayan Ölüme	
Bağlı Tasarrufları ile Sağlararası İvazsız Tasarruflarının	
Yaptırımı	211
5. Mirasbırakanın Miras Sözleşmesi ile Bağdaşmayan	
Sağlararası İvazlı Tasarrufları	214
6. Miras Sözleşmesindeki Tasarrufun Sonradan Oluşan Aile	
Hukuku İlişkilerinden Etkilenmesi.....	219
7. Mirasbırakanın Sağlığında Malvarlığını İstif etmesi ya da	
Fiili Tasarruflarla Lehine Tasarruf Yapılan Kişiyeye Zarar	
Vermesi	223
D. Mirasbırakanın Sona Erdirme Hakkını Saklı Tutması	224
E. TMK. m.574 Uyarınca Mirastan Feragat Edenin Tenkis	
Sebebiyle Aldığı İvazı İade Etmesi.....	227
SONUÇ	231
KAYNAKÇA	235

KISALTMALAR

AÜHF	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
bkz.	: bakınız
C.	: Cilt
dpn.	: dipnot
E.	: Esas numarası
EBK	: Eski Borçlar Kanunu
EMK	: Eski Medeni Kanun
HD	: Hukuk Dairesi
HFD	: Hukuk Fakültesi Dergisi
İM HFD	: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
İMK	: İsviçre Medeni Kanunu
İÜHF M	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K.	: Karar numarası
m.	: madde
s.	: sayfa
S.	: Sayı
T.	: Tarih
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
vd.	: ve devamı
Yarg.	: Yargıtay
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YİBK	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı

GİRİŞ

Ölüme bağı tasarruflar, kişinin ölümünden sonra, malvarlığı üzerinde son arzularını açıkladığı hukuki işlemlerdir. Ölüme bağı tasarruflar, şekli anlamda ölüme bağı tasarruflar ve maddi anlamda ölüme bağı tasarruflar olarak ikiye ayrılır. Mirasbırakanın ölümünden sonra hüküm ifade etmesini istediğı son arzularını açıklarken uyması gereken sıkı şekil şartları şekli anlamda ölüme bağı tasarrufları ifade eder.¹ Türk Medeni Kanunu ölüme bağı tasarrufları sıkı şekil şartlarına tabi kılmış, şekle uygun olarak yapılmayan ölüme bağı tasarrufları geçersiz saymıştır. Şekli anlamda ölüme bağı tasarruflar vasiyetname ile miras sözleşmesidir. Vasiyetname, mirasbırakan tarafından tek taraflı yapılan ölüme bağı tasarruf iken mirasbırakan ile karşı taraf arasında yapılan iki taraflı noter beyanıyla kurulan ölüme bağı tasarruf miras sözleşmesidir. Maddi anlamda ölüme bağı tasarruflar ise mirasbırakanın son arzularını, tasarrufun içeriğini ya da ölüme bağı emirlerini belirler.

Somut olayın özelliklerine göre sağılararası hukuki işlemlerde taraf iradeleri güven prensibine² göre veya irade prensibine³ göre yorumlan-

---

¹ DURAL, Mustafa/ ÖZ, Turgut: Türk Özel Hukuku C.4. Miras Hukuku, 19. Bası, Filiz Kitapevi, İstanbul 2023, s.54.

² Güven prensibinde sözleşme taraflarının dürüstlük kuralı uyarınca, somut olayın bütün özellikleri dikkate alınarak, dürüst bir sözleşme tarafı olarak o sözleşme kapsamında neyi arzu etmiş sayılabilecekleri araştırılarak neticede bir sonuca ulaşmaya çalışılır. Bkz. EREN, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 26. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s.157 vd.

³ İrade prensibine göre irade sahibinin beyanına verdiği anlam onun gerçek iradesine göre tespit edilmelidir. EREN, Borçlar, s.154. Türk Borçlar Kanunu m.19 uyarınca, sözleşmenin türünün ve anlamının belirlenmesinde ve yorumlanmasında tarafların asıl amaçlarını gizlemek için kullandıkları veya yanlışlıkla kullandıkları sözcüklere bakılmaksızın gerçek ve ortak iradeleri esas alınır.

maktadır.⁴ Miras sözleşmesi iki taraflı ölüme bağlı tasarruf olup miras sözleşmesinin yorumlanmasında güven prensibi uygulanır. Vasiyetnameler ise tek taraflı ölüme bağlı tasarruf olduklarından irade prensibi uygulanır. Ayrıca vasiyetnameden tek taraflı olarak kolayca dönülebilmektedir. Bu nedenlerle Türk uygulamasında miras sözleşmesinden ziyade vasiyetnameler çok daha fazla tercih edilmektedir.

Miras sözleşmesi ile bir kimse belirli bir malını veya mirasının bir kısmını veya tamamını sözleşmenin karşı tarafına veya üçüncü bir kişiye bırakma yükümlülüğü altına girmektedir. Miras sözleşmesinin bir tarafı her zaman ölüme bağlı tasarrufta bulunan kişidir. Sözleşmenin karşı tarafı ise ölüme bağlı tasarrufta bulunmayabilir. Bu kişi sadece ölüme bağlı tasarrufta bulunan mirasbırakanın beyanlarını kabul ile yetinebileceği gibi sağlararası veya ölüme bağlı bir tasarrufta da bulunabilir. Miras sözleşmesinin konusunu kişinin terekesi oluşturur. Miras sözleşmesi ile mirasbırakan terekesinin bir kısmı, tamamını veya belirli bir malı üzerinde tasarrufta bulunmaktadır.

Mirastan feragat sözleşmesi ise mirasçının ileride doğacak miras hakkından feragat etmesi konusunda mirasbırakan ile anlaşmasını ifade eder. Mirastan feragat sözleşmesinin bir tarafı mirasbırakan iken karşı taraf saklı paylı mirasçı olabilir. Mirastan feragat sözleşmesi ile bir mirasçı miras hakkından kısmen veya tamamen feragat edebilir. Yine mirasçı bir ivaz karşılığı mirastan feragat edebileceği gibi ivazsız feragat de edebilir.

Miras sözleşmesi taraflarca bir hukuki işlem yapılarak sona erebileceği gibi taraflarca hukuki sonuç doğuracak hiç bir işlem yapılmayarak da sona erebilir. Her iki halde de kanunda belirtilen sebeplerden birinin mevcut olması gereklidir. Miras sözleşmesi kendiliğinden, tarafların anlaşması ile veya tek taraflı bir irade beyanı ile sona erebilir. Miras sözleşmesinin kendiliğinden sona ermesi ancak mirasbırakandan

---

⁴ SEROZAN, Rona, Ölüme Bağlı Tasarrufların Yorumuna Değişik Bir Yaklaşım, Halit Kemal Elbir'e Armađan, Beta Yayınları, İstanbul 1996, s.425.

önce lehine tasarruf yapılan kişinin ölmesi, evliliğin boşanma veya butlan kararı ile sona ermesi, mirastan yoksunluk sebebi bulunması, bozucu koşula bağlı bir miras sözleşmesi ise koşulun gerçekleşmesi ile, geciktirici koşula bağlı miras sözleşmesi ise koşulun gerçekleşmemesi ile söz konusu olur. TMK. m.529 uyarınca mirastan feragat sözleşmesinde lehine feragat edilenin mirasçı olamaması mirastan feragat sözleşmesine özgü bir sona erme sebebidir.

Mirasbırakan ile lehine tasarruf yapılan kişi hayatta oldukları sürece miras sözleşmesini sona erdirebilirler. Taraflar hayatta oldukları sürece, ehliyet ve şekil şartlarına uymak suretiyle her zaman anlaşma yoluyla miras sözleşmesini sona erdirebilirler. Ancak taraflardan birinin ölmesi, miras sözleşmesinin anlaşma yoluyla sona erdirilmesi ihtimalini ortadan kaldırmaktadır. Miras sözleşmesinde sona erdirme hakkı saklı tutulmuşsa mirasbırakan, lehine tasarruf yapılanın irade beyanına gerek olmaksızın sözleşmeyi sona erdirebilir. Kanundan kaynaklı tek taraflı sona erdirme hallerinden birinin mevcut olması halinde de miras sözleşmesi karşı tarafın irade beyanına gerek olmaksızın sona erdirilebilir. Mirasbırakana karşı ağır bir suç işlenmesi ile mirasbırakana karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi mirasçılıktan çıkarma sebepleridir. Mirasçılıktan çıkarma sebeplerinden birinin mevcut olması halinde mirasbırakan tek taraflı olarak sözleşmeyi sona erdirebilir. Miras sözleşmesi ivazlı ise ve güvence de gösterilmemişse, ivaz alacaklısı tarafından sözleşme sona erdirebilir. Yine mirasbırakan tarafından miras sözleşmesine aykırı tasarruf yapılması halinde sözleşmenin karşı tarafının sözleşmeyi tek taraflı olarak sona erdirmesi mümkündür. Mirastan feragat sözleşmesine özgü olarak feragat edenin tenkis sebebiyle aldığı ivazı iade etmesi halinde sona erme mümkündür.

Çalışmamız dört bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Birinci bölümde miras sözleşmesinin tanımı, konusu, hukuki niteliği, çeşitleri, miras sözleşmesi yapma ehliyeti, şekli ve hükümsüzlüğü konularına yer verilmiştir. Miras sözleşmesinin çeşitleri konusunda olumlu miras sözleşmesi / olumsuz miras sözleşmesi, olumlu miras sözleşmeleri olan mirasçı atama sözleşmesi, belirli mal bırakma sözleşmesi, üçüncü kişi

yararına miras sözleşmesi, tek taraflı miras sözleşmesi / iki taraflı miras sözleşmesi ve ivazlı miras sözleşmesi / ivazsız miras sözleşmesi konuları açıklanmaya çalışılmıştır. Miras sözleşmesine özgü hükümsüzlük hallerinden muvazaa, aşırı yararlanma, zihni kayıt, latife beyanı ve miras sözleşmesinin iptal edilmesi konularına yer verilmiştir.

İkinci bölümde miras sözleşmesinin kendiliğinden sona ermesi halleri açıklanmaya çalışılmıştır. Miras sözleşmesinin kendiliğinden sona ermesi konusunda; lehine tasarruf yapılan kimsenin miras bırakanından önce ölmesi, evliliğin sona ermesi, mirastan yoksunluk sebebi bulunması, bozucu koşulun gerçekleşmesi veya geciktirici koşulun gerçekleşmemesi, mirastan feragat sözleşmesinde lehine feragat edilenin mirasçılı olamaması konularına yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde miras sözleşmesinin tarafların anlaşması ile sona ermesi konusu açıklanmaya çalışılmıştır. Tarafların anlaşması ile sona ermenin hukuki niteliği, şartları, sonuçları ve miras sözleşmesine son verme sözleşmesine son verme konularına yer verilmiştir.

Dördüncü bölümde miras sözleşmesinin tek taraflı irade beyanı ile sona erdirilmesi konusunda; mirasbırakanın sona erdirme hakkını saklı tutması, mirasçılıktan çıkarma sebebi bulunması, sağlararası ivaz borcunun yerine getirilmemesi, mirasbırakanın miras sözleşmesine aykırı düşen tasarrufları nedeniyle sona ermesi, mirastan feragat edenin tenkis sebebiyle aldığı ivazı iade etmesi halinde sözleşmenin sona ermesi konuları açıklanmaya çalışılacaktır.